

tovarši, ki so oderuške dobre postave odpravili, ampak izvoliti nam je treba takih mož, ki bodo zoper ovo nekrščansko kugo postopali. To pa je težko pričakovati od možev, ki so od sedanje vlade odvisni, kakor so uradniki. Zato pa še ne izvolimo nobenega uradnika za poslanca, tudi okrajnega glavarja g. Seederja ne!

Odkritje Slomšekovega spomenika.

(Pridiga. Govoril kanonik Fr. Kosar) 24. jun. 1878.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. Luk. 2, 14.

VI. Budili so tretjič narod po tem, da so si prizadevali vstanoviti naprave, ki bi še po njih smrti blaženo delo krščanske omike med narodom nadaljevale. V tem oziru omenim edino le šole in družbe sv. Mohorja. Šola — se ve da krščanska šola je bila punčica njih očesa; kajti vedeli so: čigava je mladež, njegov je narod. Zato so šoli žrtvovali brez mero veliko truda, skrbi in tudi denarja. Vlado so prepričali od pomanjkljivosti takratnih ljudskih šol na Slovenskem, in kakor smo že omenili, so po njeni želji radi prevzeli izdelanje novih šolskih knjig. Pri tej priliki jim piše minister, „da si vlada čestita, da je v njih osebi našla moža, pri katerem se poklic, veljava, učenost in skušnja v taki meri zedinja, da se bode začetno prevstrojenje šol v blagor učeče se mladeži gotovo srečno dovršilo“. V srce pa jih je bolelo, da je bilo takrat zavolj pomanjkanja šol toliko odrasčenih ljudi, ki niso znali ne pisati ne brati, katerim so bila tedaj vrata do višje duhovne omike zaklenjena. V tem razmišljanju se prikaže njih duhu kakor zvezda rešiteljica slovenska nedeljska šola. Za to šolo spišejo sami navod, — knjigo vzorno in neprecenljivo: „Blaže in Nežica v nedeljski šoli“. Ne le otroci, ampak tudi odrasčeni, celó že bolj ostareli ljudje obojnega spola napolnujejo šolske prostore; njih učitelji so mladi kaplani pa tudi stari župniki. Je gotovo veliko sto in tisoč ljudi, ki so se v tej šoli brati, pisati in še drugih koristnih vednosti naučili, in ki Slomšekovega imena nikoli pozabili ne bodo. — In kaj bi rekel o preslavni družbi sv. Mohorja? Ko se je ta družba v Celovcu snovala, so ji, da tako rečem, pokojni Slomšek za pglavitnega kumeja pri krstu stali, in bili njeni prvi varh in dobotnik.* In zares čudežno; še le po smrti Slomškovi je ta družba veselo naraščati, razevetati in se širiti začela, takó da zdaj že 26.000 družnikov šteje. Ali ne čutimo takó rekoč, da pokojni Slomšek pred božjim tronom za svoje ljubljeno ljudstvo molijo in mu božji blagoslov delijo? Glejte, ljubi moji! toliko in še več so pokojni Slomšek delali za duševni blagor in za krščansko omiko svojega naroda. Bili so v resnici naroden mož v najlepšem, krščanskem pomenu te besede. Ali ne zasluži tak mož, da narod

njegovo ime z zlatimi črkami zapiše v liste svoje zgodovine? Ali ne zasluži tak mož, da mu narod postavi javni spomenik, dostojen njegovim zaslugam? In to se je denes zgodilo in z božjo pomočjo srečno dovršilo. Pri pogledu častite podobe nepozabljivega dobotnika smo pač dolžni z kraljem Davidom hvaležno izklicati: „To je den, ki ga je Gospod naredil; radujmo se in veselimo se v njem“. (Ps. 117, 24.) Da; denešnji den enako časti pokojnega kneza in škofa Slomška, kakor one, ki so ta znameniti spominek mu postavili. In tudi z ozirom na njegove narodne zasluge smo dolžni denes s hvaležnim srecem ponoviti angeljsko pesen: Čast bodi Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji! Čast bodi pa tudi spominu na narodnega dobotnika Slomška in mir njegovim kočicam v grobu!

Ako so tedaj pokojni knez v svoji prvi tukajšnji pridigi rekli: „Božjo čast širiti in mir ljudem oznanovati, je moja visoka naloga, zató sem k vam prišel“: bo od zdaj zanaprej, ker so njih usta omolknila, njih spomenik to nalogo nadaljeval in od roda do roda oznanoval: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“ In zares; prav tukaj pred to podobo, kjer se vsi svojega občnega dobotnika spominjamo: Mariborčani vstanovitelja škofovskega sedeža v Mariboru, Lavantinska škofija prvega kneza in škofa Mariborskega, in slovenski narod svojega duševnega buditelja: prav tukaj — takó se mi dozdeva, se najlože nas vseh srca v miru in ljubezni sklenejo, da po besedah sv. apostola Pavla „mirno in pokojno živimo v vsej pobožnosti in čistosti; zakaj to je dobro in dopadljivo pred Bogom, našim Zveličarjem.“ (1 Tim. 2, 2—3)

Ti pa, sv. Janez Krstnik, mogočni varh te stolne cerkve! vzemi zdaj tudi spomenik njenega prvega škofa v dobotno varstvo svoje in izprosi pri Bogu milost, da bode vse, ki tukaj molijo, budil in nagibal k miru in ljubezni. Amen.

Gospodarske stvari.

Kako bi vinogradarji leži in boljše prodajali vino! (Nasvetuje g. Götha ravnatelj vinorejske šole pri Mariboru.)

Več časa že nas tlačijo slabe vinske litine tako, da je poprek I oral samo kakih 15 veder vina dal. Obdelovanje vinogradov se je pa podražalo in dače neprimerno poskočile. V takih nepovoljnih razmerah se ne da srečno gospodariti; mnogi, posebno manjši posestniki, se zadolžijo in pridejo naposled na — boben. Tako se pa za povzdigo vinorejstva ne more skoro nič storiti, marveč ono je prisiljeno čedalje bolj hoditi rakovo pot in naposled propasti. To bi pa bila velika škoda in nesreča za celo našo Štajersko, ki za velik del svojih prebivalcev potrebnih dohodkov dobiva iz vinorejstva. Da se tolikej nezgodi še o

*) Glej koledar družbe sv. Mohorja za l. 1878 str. 135.